

حوکمی وینه له شه رعدا

م / عبدالکریم محمد قادر
ئیمام و خه طبیی مزگه وتی
ئیمان له سلیمانی

ده توانین به شیوه یه کی زور کورت و پوخت له م باره وه بدوین و ئاماژه به گرنه گرتن خالی په یوه ندی دار به باسه که وه بکهین ئه ویش به شیوه ی پرسیارو وه لام تا خوینه ر به باشی له باسه که بگات.

س ۱: لایه نی وینه گرتن یان وینه کیشان چ په یوه ندی یه کی به لایه نی ته و حیدو عه قیده وه هه یه؟

ج: په یوه ندی نیوانیان له وه دایه که کابرای وینه گریان وینه کیش کاتیك وینه ی روح له به ریک (مرؤف - حیوانات) ده گریت یان ده کی شیت ئه وه خو ی شوبه اندووه به لایه نی دروست کردن وه به خوی گه وره، واته: ئه وه ی خوی گه وره دروستی کردووه ئه میش وه کو خوی گه وره دروستی ده کاته وه، سیفته ی خالقیتی بو خو ی ساز ده کات و ده لیت: خوا چون دروستی کردووه منیش

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه وسلم.....

ئه م باسه بابیکه له کتیبی (الجامع الفريد) که باس له حوکمی وینه گرتن ده کات له ئیسلامدا، وه هه روه ها هه ره شه لی کردن و گه وره یی توله و سزای خوا باس ده کات به رامبه ر به وینه گره کان، چونکه لایه نی وینه گرتن و وینه کیشان بابه تیکه په یوه ندی به ته و حیدو عه قیده وه هه یه، هه ر له به ر ئه مه یه خوی گه وره سزاو توله یه کی زور سه ختی داناوه بو ئه و که سانه ی که کاریان وینه گرتن و وینه کیشانه، له به ر ئه وه پیویسته ئیمه ی موسلمان خومان له م کاره بپاریزین تا به ر هه ره شه و سزای زور سه ختی خوی گه وره نه که وین.

وه هروهها له رپوايه تيكي تردا كه به
مهرفوعى هاتووه دهفه رميئت:
(من صور صورة في الدنيا كلف أن ينفخ
فيها الروح يوم القيامة وليس بنافخ)^(١).
واته: ههركه سيك وينهيهك بگريئت يان
بيكي شيت له دونيادا خواى گوره
ته كليفي لى دهكات له قيامه تدا كه روح
بكات به بهريدا له گهل ئه وه شدا ناتوانيئت.
تبييني يهك:

ههردوو برگه ي (كل)، و(من)، دوو برگه ي
گشتين هه موو وينه يه كي روح له به رو
هه موو وينه گريك ده گريته وه.

وه ههروهها له عائيشه وه (خواى لى پازى
بيت پينغه مبه ر ﷺ فه رموويه تي:
(أشد الناس عذابا يوم القيامة الذين
يضاھون بخلق الله)^(٢).

واته: به هيترين سزا له قيامه تدا كه
ئاماده كراوه بو كه سانتيكه كه خويان
ئه شوبهينن به خوا، وه لايه ني دروست
كردن وه له بهر ئه وه وينه گرو وينه كيشان
ئه وانه ي بهرده وام خه ريكي وينه گرتن و
وينه كيشانن له قيامه تدا توندترين
سزايان بو دانراوه له بهر ئه وه ي له
مه سه له ي خالقى دا خويان شوبهان دووه
به خواى گوره.

س٣: واتاي (يضاھون بخلق الله) چي يه؟

وه كو ئه و دروستى ده كه م، له بهر ئه مه
ههركه سيك ئه مه پيشه ي بيت پيشه كه ي
پيچه وانه ي بيروباوه رو عه قيد ه كه يه تي،
چونكه دهست تيوهردانه له سيفه تي
خالقيتي خودادا، له بهر ئه وه ي مه سه له ي
ته صوير (خلق) ه، واته: شتيكه دروست
ده كريت و ئيبداعه، چونكه شتيك له
نه بوونه وه دينيئه بوون به و شيوه يه
كابراي وينه گرو وينه كيش روح له بهر ه كان
لايه ني شه ريكيه تي بو خودا قه رار ده دات
په نا به خودا له وه دا كه ده ليئت: منيش
دروستي ده كه م چون خواى گوره
دروستي كردوه.

س٢: ئايا به لگه هه يه له سه ر هه راميتي
وينه گرتن و وينه كيشان، وه له گه ل سزاي
سه ختي ئاماده كراو بو وينه گرو
وينه كيشه كان؟

ج: به لي چهنده ها به لگه هه يه له سه ريان.:
١- عن ابن عباس رضي الله عنه قال: سمعت رسول
الله ﷺ يقول:

(كل مصور في النار يجعل له بكل صورة
صورها نفسا فيعذبه في جهنم)^(١).

واته: هه موو وينه گرو وينه كيشيك له
ئاگر دايه، وه بو هه ر وينه يه ك كه
گرتوويه تي يان كيشاويه تي نه فسيكي بو
دروست ده كريت و سزاي ده دات له
ئاگر دا.

(٢) (صحيح الجامع الصغير: ٦٣٧١).

(٣) (صحيح سنن النسائي: ٥٣٥٦، ومشكاة المصابيح:

٤٤٩٥).

(١) (متفق عليه، وانظر: صحيح الجامع الصغير: ٤٥٥٤،

ومشكاة المصابيح: ٤٤٩٨، وصحيح الترغيب والترهيب:

٣٠٥٤).

ج: خو شوبهاندنه به خوی گه وره له مهسه لهی خالقی دا به وینه گرتنی یان وینه کیشانی دروست کراوه کانی خوی گه وره که روح له بهرن جا مروؤف بیټ یان حه یوانات.

به لگه بو ئه مه: عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول: قال الله تعالى: (ومن أظلم ممن ذهب يخلق كخلقى، فليخلقوا ذرة أو ليخلقوا حبة أو شعيرة) ^(۴).

واته: کئی له و که سه زالم تره که دروستی بکات وه کو شیوهی نه وانهی من دروستم کردوو له روح له بهران جا نه گهر نه وانه راست ده که نو ده توانن با میرووله یه کی بچوک دروست بکه ن، یان دهنکه گهنمیک که بچینریت سهوز بیټ، یان دهنکه جو یه که گهر ئیوه راست ده که نو به توانان.

س ۴: واتای ئه م وشانه چی یه که له حه دیسه که دا هاتوو ه؟

الذرة: مه به ست پی میرووله یه کی بچوکه. حبه: دهنکیکی بچوک له گهنم یان جو.

س ۵: مه به ست له م حه دیسه له چی دایه؟

ج: مه به ست له م حه دیسه بی ده سه لاتی وینه گره کان و وینه کیشه کان ده سه لمینئ له کاری دروست کردندا، له پیشدا خوی گه وره ته کلیفی ئه وهی لی ده کات که با روح له بهرک که هوا میرووله یه کی بچوکه

دروست بکات، پاشان ده فه رمیت: گهر روح له بهرتان بو دروست ناکریت فه رمون شتیکی بچوکی وه کو دهنکه گهنمی یان جو یه که دروست بکه ن که ئه م داوایه سوو کتره له داواکهی پیش خوی، به لام ئه وان بی ده سه لاتن له م حاله ته یشدا ناتوانن هیچ شتیکی دروست بکه ن.

* ئه و سوودانهی له م فه رموودانه وه رده گیریت:.

۱- حه رامیتی وینه گرتن یان وینه کیشان ده سه لمینئ، وه یه کیکه له تاوانه گه وره کان.

۲- دانانی سزایه کی زور سهخت بو وینه گره کان و وینه کیشه کان که دانراوه له گهل ئه وهی که له هه موو خه لکی سزایان زور تره.

۳- خوی گه وره بو گرتنی هه ره سمیک که گرتوو یه تی یان کیشاویتی نه فسیکی بو دروست ده کات که سزای پی ده دات له ناو جه هه نمدا، وه فه رمانی پی ده کات که روح بکات به به ریدا.

س ۶: هه لسوکه وتت به رامبه ر وینه و په سم که گیراوه یان کیشر اوه ده بیټ چو ن بیټ؟

ج: هه لسوکه وتمان به رامبه ر یان ده بیټ به و شیوه بیټ که پیغه مبه ری خودا ﷻ فیری کردووین یان فه رمانی پی کردووین که چو ن بین وه که له م فه رمووده یه دا به پوونی فه رمانی پی کردووین که چو ن بین.

(۴) (أخرجه البخاري ومسلم، وانظر: صحيح الترغيب والترهيب: ۳۰۵۶).

نه هیشتنیانه له ناو مالدا یان له هر شوینیک که وینه و په سمی تیدایه .

* ئه و سودانه ی له م فه رموده یه دا ودرده گیریت:

۱- حه رام بوونی دانانی په سم له ناو مه جلیسدا یان هه لواسینی به قه د دیواری ماله وه .

۲- پیویسته وینه گیراوه که بشکینری و بفه وتینری به پیی توانا .

۳- پیویسته قه بری به رزه وه بوو لابریت و ته سویه بکری له گه ل زه ویدا تا وه ک قه بری سوننه تی لی دیت، ئه مهش ئه رکی سه رسانی کاربه ده ستانه نه ک تا ک تاکی خه لکی بو ناگاداریتان .

* لایه نی لابردن و شکاندن و فه وتاندنی وینه کان بوچی؟

- چونکه ئه و که سانه ی که وینه که یان گرتووه یان نه خش کی شاوه خوئی شوبه اندووه به خوای گوره توش که ریگه ت پی داوه که وینه ت بگریت یان بکیشیت توش به شدار ده بیت له تاوانه که یدا چونکه یارمه تی و هاوکاریت کردووه بو کاری خراب و سه ریچی .

* لایه نی گوره که بوچی؟

- چونکه به رز کردنه وه ی گوره که له چاو ئه وانی ترده سه رده کیشیت بو فیتنه و ناژاوه و خه لک له دین لاده دات به هوئی کابرای ناو گوره که وه که تو پیت وایه فه زلی به سه ر ئه وانی ترده زیاتره وه

عن أبي الهياج الأسدي قال: (قال لي علي رضي الله عنه: ألا أبعثك على ما بعثني عليه رسول الله صلى الله عليه وسلم لا تدعن قبراً مشرفاً إلا سويته ولا صورة في بيت إلا طمستها)^(۵).

* واتای هه ندی له ووشه کانی فه رموده که:

أبعثك: ناردن و فرمان پی کردن .

لا تدع: مه یهیله .

طمستها: نه ختی بکه و ریکی بکه ره وه .

مشرفاً: به رزه کی به رز .

سويته: یه کسان کردن تا ناستی پووی زه وی .

واتای فه رموده که:

أبي الهياج الأسدي ده فه رمیت: ئیمامی علی رضي الله عنه پیی فه رموم بتنیرم بو کاریک که پیغه مبه ری خودا صلى الله عليه وسلم منی پی ناردووه پیشر ئه ویش ئه وه یه که هیچ قه بریکی به رز نه بینیت له چاو قه بره کانی ترده که به رزه ئیلا ته ختی بکه تا له گه ل ئه وانه ی ترده یه کسان ده بیت، یان هیچ قه بریک نه بینیت که خانووی له سه ر کرا بیت ئیلا خانووه که بروخینی، وه هیچ وینه یه که روح له بهر بیت نه بینیت ئیلا له ناوی به ریت ونه یهیلیت و بیفه وتینیت ، بتنیرم بو کاریکی ئه وها که پیشر پیغه مبه ری خودا صلى الله عليه وسلم منی پی ناردووه .

که واته هه لویستمان به رامبه ر وینه روح له بهر کان شکاندن و له ناو بردنیانه،

(۵) (صحيح سنن النسائي: ۲۰۳۱).

بکریټ و عقوبه یه کی به هیژو توندو تۆلی
بۆ به کار بهینری.

س ۸: مه به ست له وینه حه رامه کان
کامانه یه که بکه ره که ی سزایه کی زۆر
سهخت و دژواری بۆ دانراوه؟

ج: مه به ست له وینه حه رام کراره کان ئه و
وینانه که پوحيان تیدایه به شیوه یه کی
گشتی، وه (مرۆڤ و حه یوانات) به
شیوه یه کی تایبه تی جا ئه م وینانه به
کامیڤا وینه ی بگریټ یان به کامیڤرای
قیدیۆ بیټ یان موبایل بیټ یان به ده ست
دروست بگریټ یان له سه ر دار
هه لیکۆلریټ یان به مواد دروست بگریټ
به شیوه ی جسم و هه یکه ل یان به
شیوه ی په یکه رو بت دروست بگریټ،
واته: به هه رشتیک و به هه ر شیوه و شکلی
تا پۆژی قیامهت هه مووی حه رامه و
حوکه که هیش بۆ گشتی یه، وه هه موو
به لگه کانیش ده لیلن له سه ر هه مووی به لام
جگه له وینه ی (مرۆڤ و حیوانات) هه موو
وینه یه کی تر دروسته و ناسایی یه چون
وینه ی ده گری بۆچی ده یگری بۆچ
مه به ستی هه مووی دروسته و ریټی پی
دراوه.

تیبینی: هه ر کاتیك ئه گه ر سه ری
ره سمه که لی بکه یته وه ئه و ئه و کات
ره سمه که کاریگه ری نامینیټ و اتا ره سم
به سه ره وه ره سمه هه ر کاتیك سه ری
پیوه نه ما وه کو بی پوحيکی لی دیت و ئه م
حوکه مانه شمولى ناکات.

سه رده کیشی بۆ کوفرو هاوبه ش بریاردان
بۆ خودا.

پاش ئه وه ی زانیمان حوکمی وینه گرتن و
وینه کیشان چی یه، وه حوکمی
هیشتنه وه ی له مالدا چی یه، ئیستا دیننه
سه ر ئه وه ی که حوکمی وینه گره که یان
وینه کیشه که چی یه؟

س ۷: حوکمی وینه گرو وینه کیش چی یه؟
ج: حوکمی وینه گرو وینه کیش ئه مه یه:

۱- ئه گه ر مه به ستی له و وینه یه که
گرتوویه تی یان کیشاویټی یان دروستی
کردووه خو شوبه اندن بیټ به خوای
گه وره وه، یان بۆ ئه وه دروستی بکات که
په رستریټ و به ندایه تی بۆ بگریټ وه ک بت
دروست که ره کان و بللی خوا چون
دروستی کردووه منیش به و شیوه
ده توانم دروستی بکه م له م حاله ته دا
کابرای وینه گره که کافر ده بیټ و
ئیشه که ییشی پی چه وانه ی
بیروباوه ره که یه تی، په نا به خوا.

۲- ئه گه ر مه به ستی له و وینه یه
خوشوبه اندن نه بوو ته نها بۆ جوانی یان
یان بۆ حه ز یان بۆ هه ر شتیکی تر
مه به ستی بوو ئه و له و کاته دا کابرای
وینه گره که فاسقه، چونکه ره سم گرتن و
کیشان تاوانیکی گه وره یه، هه رکه سیکیش
تاوانی گه وره ئه نجام بدات فاسق ده بیټ
په نا به خوا گه ر به رده وام بوو له سه ری،
وه شایسته ی ئه وه یه که هه ره شه ی لی

ئاگردا، وه سزاكهی له هی هه موو كه س زیاتره چونكه تاوانه كه هی گه وره یه .
پوخته هی قسه: ره سمه كان ده كرین به چه ند به شیکه وه: .

۱- هه ندیکیان جائزن و ریگه پی دراون وهك وینه هی دارو شاخ و ده ریاو خانوو سه یاره و پوژو مانگ... هتد، ئه وانه یشی ریگه پی نه دراون وینه هی روح له به ره له مروّف بیّت یان حه یوانات كه سزای زور سه ختی بو دانراوه .

۲- وه ره سمی په یکه رو بت و ته ماثل هه موو ئه مانه ش حه رامن و ریگه پی نه دراون به تیكرای یه كدهنگی زانایان .

۳- ئه و ره سمانه هی كه سییه ریان نییه، یان به شیوه هی هه یكه ل دروست نه كراون واته: به بویه دروست كراون حه رامن به لایه نی زوربه هی زاناکانه وه له بهر گشتی به لگه كان .

۴- ئه وه هی كه بوته به لایه کی گشتی كه ره سم گرتنیکی بچوکه بو کاری معامه لات و هه ویه و جنسیه كه به پاستی ئه مهش جوړیکه له به لا ئه مانه لایه نی زه روره ته و دروسته ئه وه نده هی كه مه به سته كه ت ته واو بكات دروسته و ری پیدراوه .

۵- ئه گه ر وینه به سه ر پاخره یان فه رشیکه وه بوو خه لکی به سه ریدا ده پویشتن ئه وا دروسته و هیچی تیدا نییه، چونكه بو بی ریزی واهانه یه و بی نرخه له لات و به سه ریدا ده پویت، یا خود

س ۹: له بهر چی وینه گرتن و کیشان و دروست کردنی روح له بهر حه رام كراوه ؟ هۆكاره كه هی چی یه ؟ بوچی ئه و سزا قورسه هی بو دانراوه ؟

ج: هۆكاره كه هی ئه وه یه كه هه لسان به و ئیشه دست تیوه ردانیکه له ئیشی خوی گه وره و خو شو به اندنه به ئه و، وه جوړیکه له بی ئه ده بی نواندن به رامبه ر به خودا، چونكه خوی گه وره خالقی ئیمه یه چون بیه ویت ئاوا ئیمه دروست ده كات و شیوه و شكلمان پی ده به خشیت، وه پرزو و پوزیمان ده دات وه ئه مان ژینیت و ده مان مرینیت خوی گه وره خوی وینه هی دروست كراوه كانی ده کیشتیت و خویشی دابه شی ده كات به سه ریاندا مروّف شیوه هی ئه وها بیّت، حه یوانات شیوه یان ئاوا بیّت دروست كراوه كانی تر شیوه یان ئاوا بیّت له بهر ئه م لاسایی كردنه وه هی خوی گه وره له دروست كراوه كانیدا ئه وا خو شو به اندنه به خوی گه وره وه له وه هی خوی گه وره چون دروستی كردووه ئه میش به هه مان شیوه و شكل و قه باره دروستی ده كاته وه، هه ر له بهر ئه مه یه كه كابرای وینه گرو وینه كیش هه ر كاتیك كه وینه یه ك دروست ده كات بوی ده بیّت به نه فسك تازاری پی ده دریت و داواشی لی ده كریت كه روح بكات به به ریدا، به لام ناتوانی له بهر ئه وه به قه ده ر ئه و وینه یه هی له دنیا كیشاویتی ده بیّت بمینیتته وه له

شوشه مان بۆ دروست ده کردن بۆ ئه وهی کاتیک ئه و مندالانه بگرینایه یان برسیان بووایه، ئه و بووکانه مان پی بدانایه بۆ ئه وهی ژیره وه بوونایه و وبرسیتیاں بیر بچوایه ته وه .

چند تیبینیهک:

۱- که سی وینه گریان وینه کیش کاتیک وینه یه که ده گریت یان ده کیشیت ئه و که سه سته م کاره، چونکه خوای گوره له که دیسه قودسیه که دا ده فه رمیت: (ومن أظلم من ذهب....).

واته: کی له وه سته م کارتره.... که دروستی بکات وه کو ئه وانهی که من دروستم کردوه... ئه م فه رموده یه ئه وه ده سه لمینیت که که سی وینه گرو وینه کیش زالمه به هوی ئه و کارهی که ده یکات ئه مه ش بۆ ئه وه یه که ئه و راستی یه بزانیت و لی دوور بکه ویته وه که ئه وه نده تاوانیکی سه خته .

۲- له که دیسه که دا ده فه رمیت: (فلیخلقوا ذرة...) ئه م زاراو یه هه م بۆ ئه مر کردنه، هه م بۆ ته حه داو بی ده سه لاتیه، چونکه ئه وان ئیشی خالقیتی یان بۆ خوایان هه لبراردوه که ناشتوانن خوای گوره ته حه دایان ده کات پیان ده فه رمیت: که ئیوه ده لاین ئیمه ش شت دروست ده که یه ن فه رمون میرووله یه کی بچوک دروست بکه ن، پاشان ده فه رمیت: ئه گه ر ناتوانن له وه ئاسانتر فه رمون ده نکه گه نمیک یان جویه که

هه ندی جار وینه به پۆشاکي ژیره وه یه به تابه تی به (حفاظه) ی منداله وه ئه میش به هه مان شیوه بۆ بی ریژی ئه و وینه یه یه وئاساییه چونکه مندال میز و پیسی به سه ردا ده کات.

۶- هه روه ها دروسته له مالدا بۆ کیژوله بچوکه کان که بووکه شوشه یان هه بیت بۆ ئه وه ی یاری پی بکه ن وخویانی پی سه رقال بکه ن، هه روه ها وه کو راهینانیک بۆ داهاتویان که چۆن مندال په روه رده بکه ن، به لگه یشمان بۆ ئه م قسه یه دوو فه رموده یه:

- عایشه (خوای لی رازی بیست) ده فه رموویت: (من له مالله وه بووکه شوشه م هه بوو بۆ یاری کردن، پیغه مبه ریش ﷺ ده چوو هاوړیکانی بانگ ده کرد بۆ ئه وه ی له گه لمدایاری بکه ن) [أخرجه البخاري ومسلم وأحمد].

- له ربیع بنت معوذ ده فه رمیت: پیغه مبه ر ﷺ به یانی پوژی عاشورا (۱۰ی محرم) هه والی نارد بۆ دیهاته کانی ده وروبه ری مه دینه وپیانی فه رموو: (هه رکه سیک له ئیوه که پوژی لی بۆته وه وبه پوژوو نه بووه با ئیتر شت نه خوات هه تا ئیواره، وه ئه وه یشی که به پوژوووه با به رده وام بیت له سه ر پوژوووه که ی)^(۱) ئیمه یش به پوژوووه ده بوون و منداله کانیشمان به پوژوووه ده بوون، دواپی ده چوین بۆ مزگه وت له خوری بووکه

(۶) (صحیح سنن ابن ماجه: ۱۷۳۵).

له نيو چه وانی پیغه مبه ﷺ ده بینی، پاشان چاوی به پارچه قوماشیک کهوت که ره سمی تیا بوو عائیشه (خوای لی رازی بیئت) ووتی تاوانیکم کردووه؟! پیغه مبه ﷺ فه رموی: نه وانه ی نه م ره سمانه یان دروست کردووه سزا ده درین له سه ری و پیشیان ده ووتریت پووح بکه ن به به ریاندا له قیامه تدا.

خو نه و ره سمه ی له سه ر قوماشه که بوو نه سیبه ری هه بوو نه جسمیش که واته فه رق ناکات ره سمه که هه رچونیک بیئت.

۵- لایه نی وینه که به ناله یه که وه که نه وه ی که نه مپو زورترین ره سم به کامیرا ده گیریت، نه وه ی که ره سم گرتن به چه لال ده زانن ده لاین: مه به ست له چه دیسه کان وینه کیشانه به ده ست یان په یکه ر دروست کردنه به ده ست، ده لاین: به کامیرا ره سم گرتن جیاوازه له گه ل به ده ست ره سم کیشان، هه رچه نده هیچ به لگه یه کیان پی نی یه بو سه لماندنی قسه کانیا ن باشه کاتیک کامیرا ده هیتریت فلیمیکی تی ده کریت پاشان وینه کانی پی ده گیریت پاشان که ده چیت ده یشوریته وه هه موو نه مانه به ده ست ناکریت هه ر ده ست نی یه په نجه ده نیت به دوگمه که دا بو گرتن، هه ر ده ست نی یه بو جول وه ناراسته ی کامیرا که بو پووی وینه بوگیرا وه که، باشه نه گه ر ده ست نه بیئت کامیرا له خووه نه م کارانه ده کات هه موو

دروست بکه ن که کاتیک بیچینیت سه وز بیئت له داهاتودا، که واته نه وانه ی خه ریکی وینه گرتن و وینه کیشانن بی ده سه لاتن خو یان له شانی کاریک داوه که ناتوانن سه رکه و تووبن تییدا.

۳- کابرای وینه گریان وینه کیش کاتی وینه که ده کات بلایت مه به ستم خوشوبه اندن نی یه یان مه به ستم ته نها بو چه زو خوشیه له و کاره مدا هیچ جیاوازی نی یه گرنه ده ره نجامی ئیشه که یه که پووی داوه و وینه که ی گرتووه یان کیشاویتی، چونکه وه کو که سیک وایه که پووشاکی کوفرو ناشه ری له به ر بکات و بلایت مه به ستم خوشوبه اندن نی یه به نه وانه وه، تو گرنه نه وه یه پووشا که کت له به ر کردووه ناشه ری یه جا مه به ستت نه وه بیئت یان نه وه نه بیئت له به ر نه وه مه سه له ی ره سم گرتن خوشوبه اندنه به خواوه له کاری خالقی دا جا بزانی یان نه زانی، مه به ستت نه وه بیئت یان نه وه نه بیئت، نه گه ر حوکم له سه ر مه به ست بدریت نه و کات نه و زور شتی چه رام چه لال ده کریت و تاوانباریش وون ده بیئت.

۴- هه ر وینه یه که بگیریت یان بکیشریت نه گه ر ته نها ره نکه کردن بیئت، یان ته نها هیلکاری یه که ی بیئت نه میش هه ر چه رامه .

له به ر نه وه ی فه رموده که هه موو وینه گریک ده گریته وه، پاشان که پیغه مبه ری خوا ﷺ هاته وه بو مالی عائیشه (خوای لی رازی بیئت) تووره بوونی

ئەم پراکردن و پشت کردنه له به لگه کان بۆ
 حال لال کردنی رەسم گرتنه که کراویشه .

۶- هەر وهه کامیرای قیدیویش هه مان
 حوکمی هه یه به هوی ئەو سیفه تانه ی که
 هه یه تی بۆ ته سویری روح له به ره کان
 ته نها شتیک له تصویردا ریگه ی پی
 درابیت ئەوه یه ئەو ته سویره بۆ کاری
 شه رعی و سود گه یانندن به موسلمانان
 به کاربهینریت، بۆ ته سویری بی روح
 دیسان دروسته، به لام بۆ کاری زیان
 به خشو بی که لک هه رامه و هه مان سزاو
 حوکمی وینه گری هه یه، بۆیه پیویسته
 زۆر به ئاگابین له به کارهینانی ئەم
 ئامیره دا بزانی بۆ چ مه به ستيك به کاری
 ده هینیت تا بهر سزاو هه ره شه ی سه ختی
 په روه ردگار نه که وی .

۷- ئەگه ر په سمی روح له به ره هه بیته له
 ماله که تدا یان له دوو کانه که تدا یان له هه ر
 شوینیکدا ده بیته له ناوی به ریت و
 نه یه یلایت جا په سمه که به کامیرا گیرا
 بیته، یان به ده ست کیشرا بیته، یان
 وه کو په یکه رو بت و جسم دروست کرا
 بیته، یان وه کو له عابه ی ده ستی مندالان
 دروست کرابی یان هه لواسرابی به قه د
 دیواردا، یان دانرابی له سه ر میز، یان
 په سمه که به پۆشاکه وه بیته، وه ک
 په رده ی ماله وه یان به به تانی و لیفه ی
 نوسته وه بیته یان به راخه ریکه وه بیته
 یان به ئەشیای ناو ماله وه بیته، وه کو
 قاپ و شتی پیویستی مال بۆ هه ر

مه به ستيك بیته په سمه که بۆ یادگاری
 بیته یان بۆ به گه وره زانین یان بۆ
 ئیسراحه تی ده روونی بیته، به هه ر شیوه و
 شکل و قه باره یه ک بیته هه ول بده ئەوه ی
 ئەتوانی له ناوی به ره ئەگه ر نه توانی به س
 که له سه ره که ی لی بکه ره وه، ئەگه ر
 نه توانی ته شویشی له سه ر بکه تا شیوه ی
 که له سه ره که ی ده گۆر بیته، وه ک چۆن
 پیغه مبه ر ﷺ پارچه قوماشه که یان بۆ کرد
 به دوو که رته وه شیوه ی په سمه که ی
 له سه ر نه ماو به کاری هینا وه کو به رگیك
 بۆ سه رین و ئەو شتانه، چونکه به
 هه بوونی ئەو په سمانه مه لائیکه ی
 په حمه تی خوا نایه ن به مالد، وه کو
 پیغه مبه ری خوا ﷺ ده فه رمیته:
 (لا تدخل الملائكة بیتا فيه کلب ولا
 صورة) (۷) .

واته: مه لائیکه ی ره حمه ت خوا ناچنه
 مالیکه وه که سه گ یان وینه ی تیدا بیته .
 هه روه ها له فه رموده ی تردا پیغه مبه ری
 خوا ﷺ ده فه رمیته: { جبریل (سه لامی
 خوی لی بیته) هات بۆ لام و پیی وتم:
 دوینی شه و ویستم بيم بولات به لام ئەوه ی
 ریگر بوو له نه هاتنم ئەوه بوو په یکه ریك
 له سه ر ده رگا که تان بوو، وه له مالیشه وه
 په رده که تان وینه ی پیوه بوو، له هه مان
 کاتدا سه گیکیش له مالتاندا هه بوو، جا
 فه رمان بکه ئەو په یکه ره سه ره که ی لی
 بکریته وه تا وه کو داریکی لی دیت،

(۷) (صحيح الجامع الصغير: ۷۲۶۲).

پوونکردنه وه یه کی پیویست به بابته که وه که به شیوه یه کی کورت و پوخت باسکراو به ئومییدی سوود گه یاندن به همووان، وه ئه م بابته له (جامع الفرید، بابی ٦١) وه رگراوه له گه ل چه ند ئیزافه یه کی پیویست بو باسه که، له کو تاییدا هه ول بده نه وینه گریبت، نه وینه بو گیراو بیت، چونکه هه ردوو کاره که باش نی یه و په سه ند نی یه وه هیچ کات له ئاست تاواندا له رپوو دا مه مینه، وه هه ر که سیک له م کاره به دوور بیبت لایه نی عه قیده و ئیمانی ته واوه، چونکه خو ی به دوور گرتوو له خوشوبه اندن به خواوه له و رپوو وه، وه لایه نی خالقیتی خوی گه وره ی پاک راگرتوو.

سبحانک اللهم وبحمدک ولا إله إلا أنت،
استغفرک وأتوب إليك.

=====
www.ba8.org
www.salafikurd.com
www.r-rast.com
 1428 - 2007

هه روه ها ئه و پرده یه بکه به دوو پارچه وه وبو به رگه پشتی (بالیف) به کاری بهینه، پاشان سه گه که یش له مال بکه ده روه وه^(٨) وه هه ول بده ئه و پوژنامانه ی یان ئه و کتیبانه ی که په سمی پیوه یه کاتیک هیئاته وه بو مال وه مه به ستت پیی په سمه که نه بیبت، به لکو له بهر بابته کانی ناوی یان شتی گرنگی پوژنامه که بهینه یته وه تا ئه یشتوانی په سمه کانی لی بکه یته وه باشتره.

له کو تاییدا ماوه ته وه بلین: هه ر که سیک ئه گه ر به راستی شوینکه وته ی حه قو بهرنامه ی راستی ئیسلامه به یه که به لگه ی راست قه ناعه ت ده کات و گویراپیه لی فه رمانی خواو پیغه مبه ری خوا^ﷺ ده کات و خوشبه خت و سه رفرازه له ئه نجامی ته سلیم بوون به فه رمانی خواو پیغه مبه ره که ی^ﷺ، به لام ئه وانه ی دلین نه خوشه و چاویان به حه قدا هه لئایات ئه گه ر سه د به لگه یشی بو باس بکه یته قه ناعه ت ناکات و به رده وام ده بیبت له سه ر دژیته تی کردنی حه ق و راستی، ده سا خویه له وانه مان بگیپر که به راستی شوینکه وته ی حه ق و راستین، وه په نایشمان بده له وه که سانه ی که دژی رپووناکی و راستی و پاکیزه یین، ئه مه کو ی ئه و به لگانه بوو که باسما ن کرد له سه ر حوکمی وینه له ئیسلامدا له گه ل چه ند

(٨) (صحيح الترغيب والترهيب: ٣٠٦٠).

